

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

kého náboženství opatřiti a ode mne žádanou vrchnostenskou assistenci k tomu odepříti neráčíte, a tím nejen časnou, ale i věčnou odměnu si zjednat neopomenete.

Zůstávám s povinným poručením vysoce ctěného pana hraběte ponížený služebník

Václav, biskup králové-hradecký.

V Chrasti dne 11. října 1727.

Na tuto suplikaci zaslal hrabě Collredo následující odpověď.

V Opočně 24. Oktobris 1727.

Králové-hradeckému panu biskupovi.

Vysoce důstojný, urozený biskupe! Vysoce ctěný pane!

Co Vaše biskupská důstojnost při nedávno vykonané biskupské visitaci beneficia děkanského v méém, mně poddaném městě Dobrušce o tamž domnělém přebývání a mezi křesťany smíšeně žítí majícími Židy mi psati a zároveň, aby tento nevěřící lid, když ne úplně odstraněn, aspoň na místo mimo město, kde by odděleně dle svých zvyků a obyčeju žítí mohl, přesídlen byl, aby synagoga zbořena a smlouva mezi magistrátem a židovstvem před 6 lety uzavřená byla zrušena, žádati ráčíte, jsem pod datem Chrast dne 11. t. m. k vědomí obdržel.

Jakož pak Vaše biskupská důstojnost o případné povznesení jediné spasitelné víry katolické péci má, tak i já, co mne se týče, toto chvalitebné snažení jako pravý křesťan, pokud to právem přípustno jest a veřejnému blahu by to nepřekáželo, konati neopominu. Jeho cís. a král. Veličenství, náš pro všechny časy nej-milostivější pán, v tomto případě již nařídil, a v celém království od král. místodržitelství ke zmenšení převahu beroucího židovstva po dřívějším dobrozdání a vyjádření vrchnosti a měst, vedle nejmilostivěji nařízeného soupisu a plánu, jak Židé v těch a oněch městech mezi křesťany žijí, si vyžádal. To se také stalo v mých dvou městech D. a Třebechovicích a seznamy a plány byly již krajskému úřadu předloženy k povrzení. Není tedy v mé moci něco v té věci měnití neb rušiti. Což služebně jako odpověď zasílám a vroučeje se k další přízni, zůstávám k službám ochotný

Rudolf hrabě Collredo.

Dobruští museli však se z toho odpo-vídati, jak o by o biskupské visitaci byli si na vrchnost stížnost vedli; vysvítá to z následujícího dopisu aktuára Paškála regentu opočenskému.

Urozený a statečný vladyko! Vysoce vážený p. regente! Já jsem milostivé nařízení urozeného pána v příčině spisu od Jeho vysoce důstojné biskupské Milosti k naší milostivé a dědičné vrchnosti strany zde obývajícího židovstva podaného magistrátu communiceoval, jakož také, že jsou sobě proti témuž židovstvu, tak jak v této spisu obsaženo jest, o visitaci při Jeho vysoce důstojné biskupské Milosti (což že proti milostivé vrchnostenské autorisaci celí) stěžovati měli, jsem dostatečně předestřel. Načež dostanouce já od magistrátu následující odpověď, totiž, že oni v tom na žádný způsob se upamatovati nemohou, aby jakou stížnost, která by proti respektu milostivé vrchnosti naší čelila, před Jeho vysoce biskupskou Milost byli přednesli, anobrž jen toliko na všechny otázky, jak církevní, tak také strany zde obývajícího židovstva a zdali; k jakému pohoršení jsou, v samé bohumilé pravdě odpovídali. Při tom ve vši ponížnosti žádali, by Jeho vysoce biskupská Milost tak dobrativá byla a v té nejvyšší možnosti při naší milostivé a dědičné vrchnosti, pokud by to zde blízko kostela obývající

židovstvo (které sice prve dosti s velikou prací a starostí na milostivé poručení vrchnostenské v ta nynější místa uvedeno bylo), na jinší zase transferováno býti muselo, našim dobrým patronem a spolu v tom prostředníkem, by ta věc v nejlepším způsobu bez naší veliké starosti a těžkosti skoncována býti mohla, sobě laskavě oblíbiti ráčil. Dále pak co se dotýče od Jeho vysoce biskupské Milosti strany týkajícího se židovstva učiněných otázek a na naše odpovědi daných, to magistrát tak, jak od urozeného pána nařízeno jest, dokonale vysvětliti neb vypovídati nemůže, protože takové již velmi málo v paměti chová. Kdyby ale jich tak důležitě zapotřebí bylo, musely by se takové od Jeho vysoce biskupské Milosti (pokudž by se však obdržetí mohly) vyzdvihnouti dáti. Což tímto urozenému pánu poslušně zprávu činíme.

Zůstávám vysoce váženého pana regenta

ponížený služebník Jan Paškál,

Jeho vys. hrabecí Milosti aktuarius města D.

Datum 3. Novembris 1727.

Zpráva o židovských domech z rozkazu krajského úřadu z února 1726.

Notata strany gruntů žid.

V domě, v kterém Jakub Moyses pozůstává, vynaházejí se ve zdech městských ke kostelu v dolní části jedna dvírka a okno do kamenice, více v hořejší části při světnici dvě a při komoře jedno okno. Item při synagoze též ve zdi městské, neméně i při též gruntu, kde Estera Židovka pozůstává, též jedna průchodilá dvírka, jakož i u Samuela Seliga ze světnice okno jedno ke kostelu obrácené se spatřuje, což nic v mapě postaveno není. Z té tedy přičiny se tuto poslušně k uvážení, zdaliž zapotřebí jest, do mapy takové postaviti, odesílá se a v urozeného pána disposici se zanechává.

Purkmistr a rada města D.

Na základě tohoto přípisu došel následující rozkaz regenta opočenského.

Pan actuarius města D.!

Přijdouce dnešního dne od slavného úřadu krajského následující milostivé poručení, aby v žid. domech, v tu ke kostelu ve zdech městských se nacházejíci okna a dvírka zatlučena byla. Pročež sobě ku pomoci primasa a pár radních též starší obecné se tam ihned vypravíte, Židům takové milostivé nařízení oznámité, pak prohlédnete, jak by věc nejlépe se skoncovati mohla. Ta okna a dvírka neprodleně zazdítí nařídíte, od obce zaplatíte, kteréž vám potom Židé hraditi musí. Co se pak Abrahamka Žida domu týče, takový k druhým Židům konjungirován býti má, což nejdříve prohlédnouc, s tím sousedem, který dosaváde mezi Židy zůstává, v porovnání na všechn způsob uvéstí se přičiníte, tak aby vám těžké odpovídání z toho nenásledovalo. O čemž se mně ale zpráva dokonalá ihned musí učiniti.

Actum na kanceláři opočenské dne 16. Martii 1728.

Carl Max Clanner, regent.

Stížnost biskupa místodržitelství.

Dne 2. března 1729 odpovídaje na stížnost ohledně missionáře Františka Mateřovského, píše biskup místodržitelství i o Židech v D.

Vašim Excel. a Milostem nemohu při této mi dané příležitosti zamlécti, a byl jsem v úmyslu to nejposlušněji oznámiti, že když jsem minulého r. 1727 v měsíci září v části své dieceze a mezi jiným i beneficium v D. na panství opočenském kanonickou visitaci měl,